N. 29.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 9 Kwietnia V. S. ROKU 1807

S. PETERSBURG VS. d. 29 Marca. W nadgrodę zasług otrzymali order S. Anny 2 klassy Aktualny stanu Konsyliarz Grewenitz, Stanu konsyliarze Ilin, Enden. J. J. M. ść w reskrypcie danym cywilnemu Gubernatorowi Saratowskiemu wysoce pochwalił postępek obywatelów gromad niektórych, co naznaczyli pensyą roczną Kapłan m swoim, zamiast składki dotąd czynioney na Wielkanoc, wyrażaiąc iak Monarsze miła rzecz iest widzieć ten dowod szacunku okazanego stanowi duchownemu. Równym sposobem Imperator Imć potwierdził ustawę miast kilku tey e ubernii, które nie będąc w możności naznaczać podobne pensye, wyznaczyły dla duchownych swoich część pewną własnego gruntu, obowiązuiąc się uprawiać oną, byleby w tém niebyło żadnego przymusu, lecz wszyscy czynili z ochoty własney.

Stanu konsyliarz Architekt Sokołow uwolniony od służby z pensyą dożywotnią 2 tysięcy rubli. Rządowi górniczemu dla wydoskonalenia tey nauki pozwolono sprowadzać z zagranicy instrumenta na wzór tylko służyć maiące, nie zaś do użytku szczególnych osob. Nowohorodzki Gubernator cywilny X. Uchtomski uwalnia się od obowiązku dla zdrowia słabego, z gażą i pieniędzmi stołowemi, umieszczony w Heroldyi dopóki mieysca innego nie otrzyma.

Z Constantinopola odebraliśmy wiadomość o rozgromieniu flott Tureckiey przez Anglików, co się stało następującym sposobem. Admirał Duckworth wyszedłszy pod żagle z Malty z 5 okrętami liniowemi, i złączywszy się z Admirałem Louis który miał pod kommendą swoią 4 statki podobne, stanoł przed ciaśniną Dardanelską, i wysłał do T rków gońca z żądaniem ażeby iemu wolnie przeyść dozwolono. Gdy zaś Porta odmówiła, wodz Angielski postanowił mocą otworzyć sobie drogę i uderzyć na flottę Ottomańską, która się zna dowała w bliskości. Te obydwa przedsięwzięcia skutek wzięły naypomyślnieyszy. Duckworth przechodzi Dardanelską ciaśninę, i niszczy flottę Turecką, która się składała z 1 okrętu liniowego od 80 armat, 6 wielkich fregat i kilku korwet; wszystkie te statki spalone zostały, wyiowszy korwetę tylko iedną, która przez Anglikow iest zabrana. W tey rozprawie zwycięzcy bardzo małą szkodę ponieśli, lecz trzeciego czylitéż czwartego dnia po bitwie, przypadkiem nieszczęśliwym zapalił się okręt liniowy Angielski i na powietrze wyleciał; w tym razie 500 Anglików zginęło. Arbuthnot były poseł przy Porcie Ottomańskiey d. 20 lutego z Dywanem negocyacye rozpoczoł, których skutek dotąd ieszcze wiadomy nie iest.

Dla otworzenia kraiowi Sibirskiemu drogi bliższey i bezpośredniey do wyprowadzenia za granice swoich licznych produktów, główny Dyrektor wodnych kommunikacyi w roku skończonym wysłał Podpółkownika Popow, który dla dopełnienia włożonego obowiązku zrobiwszy iuż wiele doświadczeń, zwrócił naybardziey uwagę ku rzekom Sobi i Usa, za których pomocą podała się iemu sposobność zrobienia kommunikacyi międzyrzekami Oby i Pieczera, a tem samem całey Siberyi z Arcangelskim portem. Dalsze doświadczenia w tym celu zatrzymała zima i wiosenne wylewy. Nadto ieszcze zlecono Podpółkownikowi przeyrzeć niektóre rzeki płynące z Sib ryi, koncem ułożonego ich połączenia z systemą wód rzeki Wołgi.

MEMEL d. 22 Marca. Dnia wczorayszego o południu Imperator Imć Rossyiski przybywszy w pomyśl ném zdrowiu z Połongi do miasta naszego z osobami świtę iego składaiącemi, stanoł w domie, gdzie Król Pruski ma mieszkanie, zkąd po przywitaniu udał się do innego, który na ten koniec był przygotowany. Wieczorem całe miasto było oświecone.

CONSTANTINOPOL d. 12 Marca. Spodziewali się Turcy, że Angielska flotta opatrzywszy się w żywność i wodę świeżą u brzegów Azyatyckich nad morzem Marmora położonych powróci do nas i stolicę nakoniec bombardować zacznie; czynili więc spieszne przygotowania ku obronie; tym czasem stało się inaczey. Admirał Duckworth nic nie przedsiębiorąc, d. 5 Marca północnym wiatrem przeszedł powtórnie Dardanelską ciaśninę, i powrócił do stanowiska flott zprzymierzonych pod wyspą Tenedos obranego. Iaka iest pobudka tego postępku czas odkryie.

KROLEWIEC d. 14 Marca. W armiach nic ieszcze ważnego nie zaszło; stoią obozy na dawnieyszych stanowiskach: nieprzyiaciel s ie forp czty z niektórych mieysc wyparte zostały podiazdami naszemi.

Dalsze czynności korpusu woysk Pruskich Gl. Lestoc. Chociaż w doniesieniach d. 18 lutego odebranych z rana powiedziano, iż nieprzyiaciel oddalił się od Bartensteinu, iednak podiazdy nasze postąpić nie mogły daley za Wiken dla tego że w tém mieyscu potkały silnieysze forpoczty. Zatém L. Lestoc postanowił z głównym korpusem swoim zbliżyć się do Fridland, i w s anowisku nowém czekać dalszych rozkazów główno komme deruiącego Generała Barona Bennigsona. D. 19 ten korpus stał na mieyscu dawném tak dla wyży ienia się łatwieyszego, iakoteż dla tey przyczyny ażeby dał czas zbliżyć się o siebie dywizyi Generała Siedmorackiego które należało w d. 18 przyiś do okolic Angersburga. Tymczasem odebrano wiadomość że nieprzyiaciel odstąpił na ćwierć mili od Bartensteinu: forpoczty więc nasze postąpiły na przód i wielu Francuzów zabrały w niewolę.

D. 20 nasz korpus ruszył ku Domnau, Stanowszy w tém mieście rychło odbieramy doniesienie, od forpocztów lewego skrzydła, że Francuzi z Bartensteinu wyszli; przeto zaieliśmy to mieysce naszym żołnierzem; przyprowadzono wielu ieńców, nieprzyiaciel oddalił się do Heilsberga. D. 21 lekkie woyska do korpusu GL. Lestoc należące po-

stępnią na przod, i zmocnione zostały częścią iazdy i piechoty. Dnia tego Arnim Maior półku kiryssyerów Boillodtz na cze'e szwadronu swoiego miał z nieprzyiacielem pod Bischofstein sławną utarczkę, podczas której nie tylko pomyślnie bronił się od 600 konnych Francuzów wspartych tysiącem piechoty aleteż poymał ieńców. Z Pruskiey strony padł człowiek 1, 3 było ranionych; przeciwników klęska znaczniejszą była, chociaż rzetelnie o niey donieść nie możemy, bo Francuzi ranionych ludzi z boiowiska unieśli.

D. 22 nasz korpus opatrzony żywnością, ile można było, pociągnoł z Domnau do Barteustinu, gdzie główną kwaterę założono. Straż przednia pod kommendą Półkownika Stutterheim idąca zaiąć powinna była Heilsberg i brzegi obydwa rzeki Alle, forpoczty zaś swoie połączyć z woyskami Rossyiskiemi, które były na przedzie pod kommendą GL. Płatowa. Miasta Heilsberg i Gutstadt, według wiadomości odebraney, były ieszcze od nieprzyiacioł zaięte; tymczasem straż przednia korpusu GL. Lestoc wzmocniona została dywizyą iazdy i piechoty. Francuzka potęga w Heilsbergu składała się z 1 półku pieszego i 600 konnych żołnierzy. Półkownik Stutterheim niemieszkaiąc uderzył na nich, maiąc przy sobie 150 fizylierów i 4 szwadrony i wszystkich nieprzyiacioł z miasta wygnał, którzy chociaż zatrzymać się chcieli w tyle Heilsberga, lecz uyrzawszy dwa bataliony grenadyerów zbliżaiące się z armatą, przymuszeni zostali szukać bezpieczeństwa w ucieczce. W tém zdarzeniu stracili Prussacy 1 Officyera i kilku żołnierzy zabitych i ranionych; Francuzów poległo 10, więcey ranionych i w niewolę wziętych.

D. 25 nieprzyiaciel opuścił Bischofstein, które miasto zaioł podiazdem swoim Maior Arnim, któremu kazano wraz z Generałem Denisow ścigać uchodzących Francuzów ku Seeburg. Tegoż d. 23 rano GL. Lestoc odebrał rozkaz od główno kommenderuiącego, ażeby swóy korpus wraz prowadził do Heilsberga, nazaiutrz do Wormdit dla złączenia się z korpusem GL. Pletz. Pełniąc ten rozkaz wodz Pruski, ruszył do pomienionego miasta, straż przednia o półtory mili zastanowiła się po większey części na lewym brzegu rzeki Alle.

MEMEL d. 12 Marca. Według wiadomości odebranych z armii do d. 8, nieprzyiaciel ieszcze trzyma stanowiska swoie za rzeką Passarżą, z tąd przyszło do wielu zaciętych bitew. D. 26 lutego Pruski korpus będący pod kommendą GL. Pletz poszedł na przód przez Braunsberg, dla wyparcia lewego skrzydła nieprzyiacielskiey armii, a tym sposobem ułatwienia przechodu korpusowi GL. Lestoc, gdy Francuzi z częścią dywizyi Bernadotte uderzyli w przewyższaiących siłach. Chociaż waleczność woysk naszych z początku odpor dawała nieprzyiacielowi, ten iednak odebrawszy znaczne posiłki w świeżym żołnierzu, wieczorem odpędził Prussaków do Braunsberga, gdzie między piechotą iedney i drugiey strony zaszło ciężkie spotkanie Prussacy zniewoleni byli ustąpować przewyższaiącey liczbie nieprzyiacioł i opuścić miasto; poszli więc do Heiligenbeil. Francuzi przestaiąc na zaięciu miasta nie odważyli się daley ścigać.

Błota w tych stronach od nieustaiących deszczów były tak wielkie, że artyllerya i iazda nasza w żaden sposob nie mogły pośpieszyć na boiowisko, i mieć cząstkę w spotkaniu; zatém piechota znaczną klęskę ponieść musiała: która w zabitych, ranionych, i bez wiadomości obłąkanych wynosi do 500 ludzi; lecz i nieprzyiaciel poniosł wielką stratę, ponieważ woyska nasze walczyły z nadzwyczaynym uporem i odwagą. W tey bitwie dystyngwowali się naybardziey Półkownik Kacarkowski kommendant Rossyisko Imperatorskiego półku Kałuzskiego muszkietyerów, Półkownik Massów kommendant półku pieszego Pletz, Maior Dycelski ranniony, Kapitan Wedelsted Adiutant GM. Esebeck, i Kapitan Hofman. Dni następuiących połączyły się obydwa korpusy, GL. Pletz i GL. Lestoc, ostatni znowu hetmani woysku całemu, i zaioł mieysce między Heiligenbeil i Melsak.

LONDYN d. 18 Marca. Osadę Batawską Curassao zdobyliśmy następuiącym sposobem. Kommenderuiący flottą Angielską w Indyi zachodniey Admirał Dacres uwiadomiony, że tam załoga iest słaba, wysłał Kapitana Brisbane z 3 fregatami i korwetą, który d. 1 stycznia przybywszy znalazł w porcie 2 fregaty Batawskie i 2 mnieysze statki zbroyne; wszystkie po zaciętym odporze zabrano, świadczy Brisbane, iż nieprzyiaciel bronił się mężnie: Szef eskadry Ewers poległ, Kapitan Aes, porucznik Baptiste ranieni. Niemieszkaiąc zwycięzca szturmuie twierdzę Amsterdam, i dobywa, iakoteż zamki RPtey i Carracas, które o kapitulacyą prosiły, cudzym przykładem zastraszone; Gubernator Changuyon z garnizonem w niewolę poszedł, do oyczyzny iednak ma być odesłany: urzędnicy na mieyscu zostawieni, obywatele prawa zachowaią po wykonaney przysiędze na wierność Jerzemu 3. Okręta kupieckie w portach wyspy stoiące wolnemi zostały. Changuyon służby Angielskiey przyiąć nie chciał; 300 Batawów, którzy załogę składali, do Kingston w Jamaice zawieziono.

W sądzie na Pophama zwołanym prezydował Admirał Young, zasiadali Wice Admirałowie Gower, Halloway, Rowley, Stanhope, Kontr Admirałowie Vashon, Coffin, Strachan, Kapitani Hargortz, Kirzer, Scott, Irwin, Boyle. Statek Duński do Yarmouth przybyły z Indyi wschodnie, wiadomość przyniosł, że fregaty nasze w tych stronach poymały Batawską Pallas i 2 okręta kupieckie, wszystkich ładunek wynosi 600 t. FS. iedna tylko korweta ratowała się ucieczką. Kapitan nieprzyiacielski z Porucznikiem na pierwszém zaraz potkaniu polegli.

Czyniemy śpieszne przygotowanie do wyprawy zamorskiey; słychać że 60 t. żołnierza lądowego razem rząd użyć do niey postanowił. Miasto Maldonado w blizkości Buenos Ayres trzymaią Anglicy; rozumiemy że wkrótce nasi wodzowie zechcą odzyskać utraconą zdobycz; procz woyska i eskadry zaprowadzoney na rzekę Plata przez G. Murray i Admirała Achmuty, G. Crawfurd z Przygórka zielonego pewnie tam wypłynoł na czele 7 t. żołnierza; tamże idzie G. Whitelocke; przy tak ogromney potędze Admirał Stirling następca Pophama, który także stanoł na rzece Plata, nie wątpliwie mocen iest wiele dokazać. Znaiomy Liniers w Montevideo czynił gotowość do wyparcia Anglików z Maldonado.

Kanclerz skarbowy Lord Petty podał izbie niższey proiekt opatrzenia publicznych potrzeb, w przedmowie obszerney dowiodłszy wymownie, że gdy teraz Brytańnia W. musi koniecznie pracować nad ocaleniem honoru swego, i niepodległości wielu narodów, trzeba więc natężyć iey wszystkie siły na walkę tak ważną. Ministrów obowiązkiem było uważać, ażeby kray podatki składał z naymnieyszą dla poddanych mianowicie uboższych uciążliwością, i zupełném bezpieczeństwem wierzycielów. Dla tey przyczyny wy-

padało w dawnieyszych podatkach zrobić niektóre odmiany. Proiekt Lorda Petty głośno uwielbili przyiaciele, zganiła Opp zycya: bezstronni ludzie sąd czasowi dalszemu zostawili który każdego dzieła doskonałoś i wadę odkrywa. Mianowicie ied ak właściciele okrętów kupieckich i handluiący nieukontentowanie oświadczaią. że doczesny od nich podatek w stały przemieniono; woienny zaś od dochodów ma ustać przy o łoszeniu z Francyą pokoiu.

Popham dni tylko 53 płynoł z rzeki Platy do Weymouth, co przed nim nie zdarzyło się nikomu. Stirling d. 1 Grudnia przyiowszy kommendę eskadry iego, swóy okręt Samson wysłał do przygórka dobrey nadziei z G. Grey następcą Gubernatora tey osady G. Baird. Liniers okrętom narodów oboiętnych zabronił wychodzić z rzeki Plata; takich statków Anglicy 16 zatrzymali w Maldonado.

Batawowie nie śmieiąc większych okrętów na morze wysyłać, uzbroili w portach Brille i Helvoetsluys małą eskadrę z 3 fregat złożoną, na którey G. Daendels wyznaczony Gubernatorem osad Batawskich w Jndyi wschodniey wypłynoł nie postrzeżony od żeglarzów naszych. Kontr Admirał RPtey Kikkert kommenderuiący w Texel został Wice Admirałem.

Król wzgląd maiąc na szkodę dla kupców mogącą ztąd wyniknąć, iż wezwani przez Pophama, wiele statków bogato ładownych wysłali do Buenos Ayres, gdy iuż osadę swoią odzyskała Hiszpania, pozwolił im zawinąć do portów wyspy S. Domingo będących pod panowaniem Murzynów, towary przedawać lub zamieniać, i wzięte ztamtąd produkta do portów oyczystych sprowadzać, lub ustąpić one statkom oboiętnym, na ten raz tylko, i w tym szczególnie przypadku.

Stan wyspy Hayti iest niepewny. Słychać że po zamordowaniu panuiącego Dessalines powstały domowe rozruchy. Liczył wodz zmarły wielu nieprzyiacioł, z których ręki poległ, lecz oraz miał przyiacioł, którzy na morderców okiem niemiłém poglądaią. Od nieukontentowania przyszło do swarów i otwartego buntu. Nowy rządca Christophe nie umiał niechętnych powściągnąć. Częsc Murzynów, Mulatrowie wszyscy prawie obrócili się ku Generałowi Ferrand który część wyspy dawniey Hiszpańską utrzymał dotąd spokoyną, i od naiazdów ludu czarnego ubezpieczył. Wodz Francuzki z czasu pomyślnego korzystaiąc, garnie ich do siebie, czyni wielkie obietnice, ukazuie miły każdemu obraz końca woien domowych, przyszłego pokoiu i szczęścia; okropność rozruchów domowych każdemu w żywey tkwi pamięci. Powiadaią że niespodzianym posiłkiem zmocniony iuż ruszył do prowincyi dawno Francuzkiey, i miasto Cayes poddaiące się dobrowolnie kazał osadzić. Gdyby teraz morza flottami Angielskiemi zamknięte nie były, a mogł Ferrand otrzymać z Europy cokolwiek żołnierza i świeżey ammunicyi nie byłoby dla niego niepodobne odzyskanie całey osady. Podobno eskadra z 12 okrętów liniowych w porcie Bresteńskim zgotowana, o przedsięwzięciu wyprawy do S. Domingo zamyśla.

Upłyneły iuż 4 tygodnie; a ieszcze nie wiedzą Anglicy dokładnie, iak wielką klęskę ponieśli w d. 18 lutego przez burzę na morzu prawie niedoświadczoną za ludzkiey pamięci. Admiralicya ieszcze nie zebrała wszystkich rapportów; przesłane z niektórych portów i brzegów zgodnie donoszą, że wszystkie są okryte ułomkami statków rozbitych, trupem towarami bronią na brzeg wyrzuconą. W niektórych mieyscach widać okręta na piaskach osiadłe, z tych iedne podnieść się usiłuią, drugie bez nadziei opuszczone woda przewraca i rozrywa. Kilkanaście przyszło do brzegu, na których żadnego iuż człowieka w życiu nie znaleziono. Listy z portów Francuzkich odebrane doniosły że niektóre z okrętów naszych rozbiły się pod Calais, Dieppe etc. toż samo stało się na brzegach Batawskich, J nieprzyiacielskie narody od podobney klęski wolne nie są, w statkach, i towarach niezliczone milliony pochłonęło morze, ludzi zginionych liczba niezmiernie wielka; kilkudziesiąt okrętów los niewiadomy.

Stolica RPtey Amerykańskiey Washington przed laty 20 założona, dziś liczy domów 2700, mieszkańców 22 tysiące. Obywatele prowincyi Maryland pisali do Prezydenta Jefferson. Wyraziwszy, że pochwała wdzięcznego narodu iest naywyższą nadgrodą; chęć zaś zasłużenia na pochwałę naysilnieyszą iest pobudką dla dusz cnotliwych ażeby na pożytek i dobro oyczyzny pracowali; wychwalaią rząd Jeffersona, który w okolicznościach krytycznych umiał powagę i dostoyność RPtey piastować, pokoy zachować, ziomków uszczęśliwiać. Swiadkami tego są założone miasta, wsie, osady, rozkrzewiony handel i przemysł, zgoda z ściennemi Jndyanami; iedność między obywatelami kwitnąca w domu; zniszczone spiski dążące do wywrócenia konstytucyi. Amerykanie tém bardziey cieszą się z własney pomyślności, że widzą Europeyskie narody w nieszczęściu pogrążone. Sami zaś pragnąc żyć z całym światem w pokoiu, maią nadzieię, że rząd ich potrafi ułatwić zachodzące trudności, w przeciwném zdarzeniu może użyć środków dzielnieyszych i zaufać ziomków ochocie. Niech tylko iak naydłużey zostanie u steru. Cnotliwy człowiek przestaiąc w czasie od prawa zamierzonym rządzić; oddala się na osobność z pociechą okryty błogosławieństwem narodu. Tak zapewne chce i myśli Jefferson Republikant, który nie rozumie, żeby z dobrem RPtey urzędy naywyższe w iednym ręku długo zostać mogły. Lecz miłość oyczyzny, i powszechne Amerykanów żądanie skłoni go zapewne, ażeby zezwolił na wpisanie imienia swoiego do listy Kandydatów, z którey Prezydent ma być wybrany.

GDANSK d. 25 Marca. Zaszłe w tych stronach od kilku dni woienne zdarzenia, sprawiły, że woyska Pruskie załogę trzymaiące w mieście naszém, które dotąd utrzymywały się w pobliżu daleko od murów, zbliżyły się do nich. Zbliżył się za niemi nieprzyiaciel; który iednak nie wie, ie dokazać potrafi dopóki ciężkiey artyllery nie sprowadzi. Na odparcie szturmów spodziewanych uczyniliśmy wczesne przygotowania: fortyfikacye są w przyzwoitym stanie obrony, żołnierz i artyllerya w liczbie potrzebney: magazyny żywnością arsenały orężem i ammunicyą napełnione. Prócz posiłków iuż otrzymanych przez Nehrung inne większe od woyska sprzymierzonego idą z Memla i Pillawy, które za kilka dni przybędą bez wątpienia. Dotąd nic nie stało się godnego uwagi w okolicach naszych prócz kilku utarczek mnieyszych między podiazdami. Czasem z dział ognia daiemy, żeby się nie zbliżył nieprzyiaciel.

KROLEWIEC d. 28 Marca. W Pillawie i Memlu zgotowano znaczny posiłek dla załogi Gdańskiey: wszystko szczęśliwie na mieyscu stanęło. D. 19 armia nieprzyiacielska rozłożona była iak następuie. Davoust w Allenstein; między nim i Masseną Murat z iazdą. Ney w Gutstadt, Soult w Liebstadt, Bernadotte pod Wormditt strzegąc brzegów rzeki Passarży; główna kwatera w Osterode. Jest domysł, że

Francuzi tak staneli zasłaniaiąc posiłki z obozu wysłane do woyska. które Gdańska dobywa. O los tego miasta zupełnie spokoyni iesteśmy. Nie licząc dawney załogi, wkroczyły tam liczne posiłki iazdy i piechoty z woysk zprzymierzonych posłane; ma wkrótce przybyć flotta z Angielskim żołnierzem spodziewa a. Szwedzi sw - ie okręta chcą do P merenii brzegów sprowadzić ku obronie Stralsundu.

SEMLIN d. 24 Marca. Wiadomości przychodzące z Belgradu, ludzie Turcy i Zydzi z tego miasta do nas uciekaiący donoszą że Serwianie Muzułmanów i Zydów prześladować zacze i. Według ich powieści, którey iednak nie wierzemy, ulice i rynki miasta okryte są trupami ludzi zam rdowanych. inni z głodu napół umarli leżą: płacz i narzekania pozostałych napełniły powietrze; wielu zaprzedano w niewolę nie wyciągaiąc od kupuiących w zapłacie nad 2 do 6 piastrów. Cokolwiek iest to pewna iż za powrótem pokoiu i zgody nie skł niły się serca Chrześcian i Bissurmanów do iedności, pamiętaią pierwsi na ucisk kilka wieków przedłużony. Gdy Kusanzy Ali z Jańczarami poddawszy twierdzę Belgradzką płynoł Dunaiem do Widdinu, niektórzy Serwianie nad zakaz Naczelnika Czerny, który zwyciężonym spokoynie odeyść pozwolił uczynili zasadzkę na brzegu, i ognia dawali do statków w ciemności nocney, od którego iednak nikt nie zginoł; a usanzy spokoynie stanoł w Orsowie.

Dziś słychać, że Porta Serwianów prosiła o posiłek w żołnierzu: lecz Synod wyraznie odmówił; rozgniewany Selim 3 miał rozkazać woysku swoiemu, ażeby wtargneło do Serwii pod kommendą wspomnianego Kusanzy Ali. O czém uwiadomiony Czerny rozkazał iak nayśpiesznie zciągnąć 44 bataliony 25 szwadronów Chrześciańskich część ich ruszyła ku Morawie druga do Nowybassar i Uschitza. Ottomanów pod Adrianopolem zgromadzić kazał Dywan 70 tysięcy piechoty 20 tysięcy iazdy, straż ich przednia do Widdynu przyiść miała. Gdy przybędą na mieysce wyznaczone wszystkie dywizye spodzi wane. spodziewaią się Turcy liczyć w obozach swoich 200 t. ludu zbroynego lecz nie ćwiczonego.

NEAPOL d. 20 lutego. D. 13 Józef Buonaparte dał wyrok następuiący osnowy. Wszystkie Zakony zachowuiące regułę SS. Bernarda i Benedykta zwane, Cassinenses, Olivetani, Celestini Virginiani, Kartuzi, Kamaldule, Cistersowie, ett. są zniesione w kraiu Neapolitańskim; dobra ich i fundusze zamienione w k ronną własność będą przedane na zaspokoienie wierzycielów skarbowych każdy zakonnik otrzyma pensyi dożywotniey 120 dukatów Neapolitańskich; sprzęty w klasztorach będące tymże Zakonnikom ustąpione; biblioteki, archiwa, rękopisma w Montecassino Cava, Montevergine zostaną na mieyscu pod strażą wybranych Zakonników. Padula Campotenze Cinquemilia będą obrócone na szpitale pod dozorem także Zakonników. Minister duchownych interessów starać się piwinien ażeby odtąd żaden Pleban w całym krai nie miał dochodu mniey nad 200 d katów, nie licząc w to dochodu z sł g kościelnych przychodzącego.

Niedawno Józef Buonapate zwiedzał niektóre miasta kraiu naszego Persano, Eboli, Acerne Montella, Avellino, ett. dla przygotowania się, iak mówią do obrony, ieśli na wiosnę woyska i flotty zprzymierzone z Sycylii przybędą dla rugowania ztąd Francuzów. Kilka tysięcy nowozaciężnych młodzieńców sprowadził ze Włoch północnych na dopełnienie dawnych półków.

MEDIOLAN d. 15 Marca. Małżonka Eugeniusza Beauharnois powiła córkę. Z Genui wiadomość przyszła, że dwa okręta liniowe Angielskie zatoneły blizko brzegów Afrykańskich, ledwie 100 ludzi wyratowano, którzy na ląd zostali wysadzeni w Trapani porcie Sycyliiskim. W prowincyach Weneckich nie przestaią zgromadzać się woyska Francuzkie: liczą ich teraz 60 tysięcy; spodziewaią się przyb cia innych regimentów, nawet z Neapolu. Niewiadomo w którą stronę póydzie ta armia; według iednych ma być posłaną do Dalmacyi, do Pruss zdaniem drugich. To pewna, że Marszałek Brune otrzymał kommendę naywyższą; pod nim służyć będą G. Michaud, Marmont: Lauriston miasto Raguzę, Molitor Zara i Spalatro utwierdzaią z pośpiechem.

Listy Paryzkie do iosły o przybyciu do stolicy Francuzkiey Artysty Wiedeńskiego Maelz, który podał znaiącym się do rozbioru machinę nową muzyczną w nalazku swego; ta wydaie głos wszystkich instrumentów dętych tak doskonały i czysty, iakiego wydać innym sposobem nie podobno, flautrawersów, fletów klarynetów, oboiów, fagotów trąb, waltorni, wielu innych; Maelz nazwał ią Phanarmonicon. Po ścisłym rozbiorze Cherubini, Mehul, Pleyel, Rigen, wielu innych Muzyków sławnieyszych dali wynalazcy naywiększą pochwałę. Po doświadczeniu prywatném nastąpiło publiczne. Grał naprzód Maelz Symfonią militarną Haydna, daley sławne Echo Cherubiniego, i wiele innych sztuk przednich. Wszyscy Muzycy, znaiący się i słuchacze wyznali iednomyślnie, iż ieszcze nic podobnego na swiecie nie słyszano, a naydoskonalszym nawet Muzykom w iedno zebranym niepodobno iest exekwować sztuki z równą harmonią, dokładnością, i tonow czys ością. Ten wynalazek nową i pamiętną epokę stanowi w dzieiach muzykalnych.

BASEL d. 12 marca. Theubet oszust, który w roku przeszłym imieniem rządu Francuzkiego domagał się u Szwaycarów zaliczenia kilku millionów, i ledwie ich nie otrzymał, gdyby nie pośpieszył się uciec bez potrzeby. gdyż ieszcze podeyrzanym wtenczas nie był, skazany iest na 8 letnie więzienie w kaydanach, i inne kary cielesne.

Landamman RPtey rządom wszystkich Cantonów, te administratorom powiatowym zaleciły pośpiech naywiększy w zaciąganiu ludzi potrzebnych na uformowanie 4 regimentów, każdy po głów 4 tysiące, które idą na żołd Francuzki. Oświadczył Napoleon że całe woysko spodziew się o ładać gotowe przed d. 1 Maia: w przeciwném zdarzeniu wątpić będzie o gorliwości i przywiązaniu naszém do osoby iego. Nie chcą Cantony gwał em brać rekrutów; lecz spodziewaią się iż młodź sama dobrowolnie zaciągać się zechce tym bardziey; że na pośpiechu wiele zależy oyczyźnie, k óra inaczey straciłaby opiekę narodu sąsiedzkiego. Co żeby pewniey przyszło do sku ku, rozkazuią Adminis ratorowie przesyłać do siebie częs e rappor a.

MADRID d. 4 marca. Xiąże Pokoiu W. Admirał Cas ilii i Generalissimus ogłosił wyrok Królewski, w k órym iest rozkazano zabierać wszelką własność Anglików, ciociażby nawet znaydować się miała na okrę ach oboiętnych, skoro poddani Monarchy Ka olickiego wiedzieć o niey będą. Wszelkie produkta i towary każdego narodu posyłaiące się do Anglii, nawet na s atkach oboiętnych prowadzone podpadaią konfiskacie. Słowem rozkaznie Karol 4 poddanym swoim ażeby względem Anglików nieprzyiacioł wszystko czynili, cokolwiek im przeciwnego zawiera w sobie edykt rządcy Francuzkiego d. 21 listopada w Berlinie dany, k órym Angielskie wyspy, por y, osady ogłoszone są zamkniętemi.